

A eljárást segítő1 mint másodfokú bíróság a Bf.II.2/2023. számú ügyben Szegeden, 2023. május 25. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta és nyilvánosan kihirdette a 17. sorszámú

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a *Szolnoki Törvényszék* 2022. január 7. napján kihirdetett 8.B.618/2017/584. számú ítéletének fellebbezések folytán felülbírált részét

megváltoztatja:

A jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette [Btk. 408. § a) és b) pont] miatti eljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést *mellőzi*.

Az 5 rendbeli számvitel rendje megsértésének büntetteként értékelt cselekményeit 5 rendbeli *folytatólagosan elkövetett* számvitel rendje megsértése büntettének [Btk. 403. § (1) bekezdés *b) pont*] *minősíti*.

A pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata *börtön*.

A *Terhelt1* vádlottal és a *cég1 „felszámolás alatt”* vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét egyezően 2.079.527.178.-*(kettőmilliárd-hetvenkilencmillió-öt százhuszonhétezer-százhetvennyolc) forint*ra felemeli.

A *név* vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét 16.550.000.-*(tizenhatmillió-öt százötvenezer) forint*ra, míg

a *név_2* vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét 15.244.071.-*(tizenötmillió-kettőszáznegyvennégyezer-hetvenegy) forint*ra leszállítja.

Kötelezi a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 (harminc) napon belül fizessen meg

tanú31f (Cím62) magánfél részére 40.000.000.- (negyvenmillió) forintot,

tanú59 (Cím89, tartózkodási helye: Cím90) magánfél részére 35.535.050.- (*harmincötmillió-ötszázharmincötezer-ötven*) forintot, és ezen összeg után 2015. március 27. napjától a kifizetés napjáig számított *törvényes kamatot*,

tanú191 (cím315) magánfél részére átutalással a bankszámlaszám1 számú bankszámlaszámra 1.500.000.- (*egymillió-ötszázezer*) forintot, valamint ezen összeg után 2015. március 10. napjától a kifizetés napjáig számított *törvényes kamatot*,

tanú199 (született név2, Cím247) magánfél részére 15.000.000.- (*tizenötmillió*) forintot, valamint ezen összeg után 2020. szeptember 29. napjától a kifizetés napjáig számított *törvényes kamatot* és

a *cég2* (cím316) magánfél részére átutalással a bankszámlaszám2 számú bankszámlaszámra 710.600.- (*hétszázötvenezer-hatszáz*) forintot, valamint ezen összeg után 2015. november 20. napjától a kifizetés napjáig számított *törvényes kamatot kárterítés címén*.

A vádlott által fizetendő eljárási *illeték* összegét 852.660.- (*nyolcszázötvenkettőezer-hatszázhatvan*) forintba *leszállítja*, amelyet a Szolnoki Törvényszék 10032000-01012437-00000000 számú eljárási *illeték-bevételi számlájára* a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül leletezés terhe mellett köteles megfizetni.

A vádlott vonatkozásában a *zár alá vételeket* feloldó és azok végrehajtása felfüggesztését kimondó rendelkezést *mellőzi*.

A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bl.00043/2017. letéti számon kezelt pénzösszeget a *cég3* „felszámolás alatt” vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyoneklobzás biztosítására *visszatartja*.

Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részét *helybenhagyja*.

A vádlott által 2022. január 8. napjától 2023. május 25. napjáig bünyügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja oly módon, hogy 1 (egy) napi szabadságvesztésnek 4 (négy) nap bünyügyi felügyeletben töltött idő felel meg. A beszámítás után fennmaradó tartamot egynapi szabadságvesztésként kell beszámítani.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Szolnoki Törvényszék Terhelt1 vádlottal szemben sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés a) pont], 369 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 33 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], 5 rb. számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont], valamint jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette [Btk. 408. § a) és b) pont] miatt indult eljárást megszüntette.

[2] Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés 1. fordulat, (6) bekezdés a) pont], csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (6) bekezdés a) pont], 33 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont], 291 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont].

[3] Ezért a vádlottat – halmazati büntetésül – 10 év szabadságvesztésre, 540 napi tétel pénzbüntetésre, végleges hatállyal a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 10 évre a közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[4] A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000.-Ft-ban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott összesen 5.400.000.-Ft meg nem fizetett pénzbüntetést, vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[5] A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által 2016. december 13. napjától 2019. december 16. napjáig előzetes fogva tartásban, 2019. december 7. napjától 2022. január 7. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött időt oly módon, hogy egy napi előzetes fogva tartás egy napi szabadságvesztésnek, míg négy napi bűnügyi felügyeletben töltött idő egy napi szabadságvesztésnek felel meg.

[6] A vádlottal szemben 1.587.220.474.-Ft erejéig, a cég1 „felszámolás alatt” vagyoni érdekelttel szemben 1.587.220.474.-Ft erejéig, név vagyoni érdekelttel szemben 17.900.520.-Ft erejéig és név_2 vagyoni érdekelttel szemben 16.594.591.-Ft erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

[7] Kötelezte a vádlottat tanú40 magánfél részére átutalással 76.439.480.-Ft, tanú145 magánfél részére átutalással 11.160.000.-Ft, tanú64 magánfél részére átutalással 10.932.400.-Ft, tanú101 magánfél részére átutalással 2.800.000.-Ft, továbbá tanú237 magánfél részére átutalással 28.000.000.-Ft kártérítés megfizetésére. Kötelezte továbbá a vádlottat 4.493.544.-Ft eljárási illeték megfizetésére is. A további magánfelek által bejelentett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

[8] A vádlott vonatkozásában az eljárást segítő6-nél vezetett devizaszámlán, bankszámlákon, értékpapírszámlán és egyéb számlákon, valamint tanú5ral közös néven lévő bankszámlán, az bank-nél vezetett számlán, a bank1-nél vezetett pénzforgalmi bankszámlán és lakossági folyószámlán, az bank2-nél vezetett bankszámlán és értékpapírszámlán, az bank3-nél vezetett és a bank4nél vezetett bankszámlákon, a cég4 nyilvántartásában szereplő részvényekre, a biztosító-nél vezetett biztosítása, az egyéb érdekelt10-nél lévő biztosításai, az biztosító1-nél nyilvántartott életbiztosítással összefüggő pénzösszegek, a hely1 belterületi és

külterületi, zártkerti kert, zártkerti gyümölcsös, a hely belterületi ingatlanok és ingatlanrészek zár alá vételét feloldotta, azonban annak végrehajtását 3 hónapra felfüggesztette.

[9] A néhai tanú⁵ vagyoni érdekelt vonatkozásában az eljárást segítő⁶-nél vezetett bankszámlán, az cég részére befizetett vagyoni hozzájárulás összegére, az cég⁵ részére befizetett vagyoni hozzájárulása, az egyéb érdekelt¹⁰-nél nyilvántartott biztosítási összegre, a hely belterületi, a hely¹ külterületi és belterületi ingatlanrészekre, valamint a autó típusú tehergépjárműre elrendelt zár alá vételt feloldotta. név³ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi ingatlanra elrendelt zár alá vételt feloldotta. név⁴ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi ingatlanrészekre elrendelt zár alá vételt feloldotta. név⁴ vagyoni érdekelt hely¹ belterületi ingatlanrészekre elrendelt zár alá vételt feloldotta, név⁵ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi ingatlanrésze illetve az eljárást segítő⁶-nél vezetett gépkocsi-nyeremény betétkönyvre elrendelt zár alá vételt feloldotta. név⁶ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi ingatlanra és az eljárást segítő⁶-nél vezetett gépkocsi-nyeremény betétkönyvre elrendelt zár alá vételt feloldotta. név⁷ vagyoni érdekelt vonatkozásában az egyéb érdekelt¹⁰-nél nyilvántartott biztosítások vonatkozásában befizetett összegekre elrendelt zár alá vételt feloldotta. A cég⁴ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely² belterületi ingatlanra elrendelt zár alá vételt feloldotta.

[10] A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bl.00043/2017. letéti számon kezelt 4.274.235.-Ft lefoglalását megszüntette és azt kiadni rendelte a cég⁶ „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt részére.

[11] A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Tl.00001/2017. letéti számon bevételezett 1-26. sorszám alatti tárgyak lefoglalását megszüntette és megállapította, hogy azok az állam tulajdonába kerülnek.

[12] A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.II/3/2017. szám alatt bevételezett auto típusú személygépkocsinak és indítókulcsának a lefoglalását megszüntette és azokat a vádlottnak kiadni rendelte.

[13] A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.215/2017. számon bevételezett 1-22. sorszám alatt nyilvántartott tárgyak lefoglalását megszüntette és azok közül a vádlottnak kiadni rendelte az 1-7., 9., 11-12. sorszám alattiakat, míg a 8., 10., 13., 14-22. sorszám alattiakat az iratokkal együtt rendelte kezelni.

[14] A Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.II/2/2017. számon bevételezett 1-150. tételszám alatt nyilvántartott tárgyak lefoglalását megszüntette és azok közül kiadni rendelte a cég⁶ „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt részére az 1-7., 32-37., 98-150. sorszám alattiakat, név⁸ vagyoni érdekelt részére a 8-9. sorszám alattiakat, a vádlott részére a 38-97., 123-125., 144-146. sorszám alattiakat. Megállapította, hogy a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.II/2/2017. sorszámon bevételezett tárgyak közül az állam tulajdonába kerül a 10-31. sorszám alatti, míg a Bj.271/2017. számon bevételezett 1-236. tételszámon nyilvántartott tárgyak lefoglalását megszüntette és azok közül kiadni rendelte a cég⁶ „felszámolás alatt” vagyoni érdekelt részére az 1., 9-39., 100-109., 121-130., 137-236. sorszám alattiakat, név⁸ vagyoni érdekelt részére a 3-8., a vádlott részére a 97-99., 110-120., 131-136. sorszám alattiakat. A Bj.271/2017. számon bevételezett tárgyak közül a 2. és 40-96. sorszám alatt nyilvántartott iratoknak a megsemmisítését rendelte el.

[15] A Terhelt¹ vádlott részére kiadni rendelt tárgyakat – pendrive-ok, irattömbök, jegyzetfüzetek, határidőnaplók és egyéb, vegyes iratok kivételével – a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonelkobzás és bünygi költség biztosítására visszatartotta.

[16] Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 8.070.128.-Ft bünygi költség megfizetésére.

[17] Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést jelentettek be:

- az ügyészség Terhelt1 vádlott terhére súlyosításért, az eljárás megszüntetése miatt és a vádlott bűnösségének további 101 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 6 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], 1 rb. jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetében [Btk. 408. § a) és b) pont], továbbá 5 rb. számvitel rendjének megsértése büntetében [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont] történő megállapítása, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés lényeges súlyosítása érdekében, valamint a további bűnösség megállapításával érintett tényállások vonatkozásában a sértettek által bejelentett polgári jogi igények részbeni érdemi elbírálása, részben egyéb törvényes útra történő utasítása, néhai tanú5, név3, név4, név4, név5, név6, név8, valamint a cég7 vagyoni érdekeltek vonatkozásában zár alá vett vagyonelemek zár alá vételének feloldására vonatkozó rendelkezés mellőzése és a vagyoni érdekeltekkel szemben vagyonekbezáras elrendelése érdekében;
- Terhelt1 vádlott elsődlegesen a sikkasztás és a csalás büntetében történt elítélése miatt felmentésért, másodlagosan a megítélt polgári jogi igények mértéke miatt, harmadlagosan a szabadságvesztés és a pénzbüntetés enyhítése érdekében, valamint a vagyonekbezárasal szemben is;
- a vádlott védője a vádlott bűnösségének sikkasztás büntetében, csalás büntetében, 33 rb. csalás büntetében és 291 rb. csalás büntetében történt megállapítása miatt felmentés érdekében, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése céljából, harmadlagosan a polgári jogi igények és a vagyonekbezáras miatt, illetve a lefoglalt dolgok kiadásáért, valamint a büntetőjogi felelősséggel összefüggő egyéb rendelkezések ellen is;
- név_2 és név vagyoni érdekeltek meghatalmazott képviselője a név_2 vagyoni érdekelttel szemben elrendelt 16.594.591.-Ft, valamint a név vagyoni érdekelttel szemben elrendelt 17.900.520.-Ft vagyonekbezáras elrendelése miatt, annak mellőzése érdekében, mivel a vagyonekbezáras törvényi feltételei a vagyoni érdekeltek vonatkozásában nem állnak fenn.

[18] Az ügyészség a fellebbezését azzal indokolta, hogy azon cselekmények kapcsán, amelyek vonatkozásában az elsőfokú bírósági eljárás során a bizonyítás lefolytatásra került és az elsőfokú bíróság tényállást is megállapított, indokolt a vádlott bűnösségének megállapítása. Hivatkozott a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 567. § (1) bekezdés f) pontjára, amely szerint abban az esetben indokolt az eljárás megszüntetése, ha a vád tárgyává tett bűncselekménynek a jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Álláspontja szerint ilyen esetben a bűncselekmény miatt a bíróságnak nem kell bizonyítási eljárást lefolytatnia. A jelen ügyben azonban nem erről van szó, mivel az elsőfokú bíróság a megszüntető rendelkezésével érintett cselekmények egy részében a bizonyítási eljárást lefolytatta és a tényállást is megállapította, ezért ezen cselekmények kapcsán az eljárás megszüntetésére nem kerülhetett volna sor, hanem a vádlott bűnösségének a megállapítása indokolt.

[19] A bűnösség körének bővülésére figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartama enyhe, a vádlott cselekményeinek jelentős tárgyi súlya, sorozatjellege, a vádlott személyének fokozott társadalomra veszélyessége indokolja a szabadságvesztés tartamának súlyosítását. Az ügyészség azon cselekmények kapcsán, ahol a vádlott további bűnösségének megállapítására indítványt tett, a magánfelek által bejelentett polgári jogi igények érdemi elbírálását is indítványozta a bűncselekménnyel okozott kár mértékéig a megtérült kár figyelembevételével. Az ügyészség indítványozta a vádlottnak név_2 és név vagyoni érdekelteken kívüli további családtagjai, így néhai tanú5, név3, név4, név4, név5, név6 és név8 továbbá a cég7 vagyoni érdekeltek tekintetében a zár alá vett

vagyonelemek zár alá vétele feloldásának mellőzését és ezen vagyoni érdekelttekkel szemben a zár alá vett vagyontárgyakra vagyonek Kobzás elrendelését.

[20] A eljárást segítő8 a Bf.232/2017/119. számú indítványában az ügyészség fellebbezését annak indokolásával együtt azzal a módosítással tartotta fenn, hogy a cég7 vagyoni érdekelt vonatkozásában az eljárás során zár alá vett vagyonelemek tekintetében a zár alá vétel feloldásának mellőzésére és a vagyoni érdekelttel szemben vagyonek Kobzás elrendelésére irányuló részében nem tartotta fenn, e vonatkozásban az ügyészségi fellebbezés indokolásában írtakat mellőzte. Néhai tanú5 vagyoni érdekelt vonatkozásában a zár alá vétel feloldásának mellőzésére és a vagyoni érdekelt tekintetében vagyonek Kobzás elrendelésére irányuló részében az ügyészség fellebbezésének indokolását kiegészítette azzal, hogy tanú5 vagyoni érdekelt időközben bekövetkezett halála okán a Btk. 74. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a vagyonek Kobzást a törvényes örököseinek, azaz Terhelt1 vádlott, név és név_2 vagyoni érdekeltnek a vagyonára kell elrendelni.

[21] Az ügyészségi fellebbezést a vádlott további bűnösségének megállapítására irányuló részében helyesbítette azzal, hogy 99 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] miatt indítványozta a vádlott bűnösségének megállapítását. Az ügyészségi fellebbezés indoklásából az I/244/b. és az I/721. alatti tényállási pontokat mellőzte, mivel ezen cselekmények tekintetében az elsőfokú bíróság a bizonyítást korábban mellőzte és az ítéletében tényállást sem állapított meg.

[22] A eljárást segítő8 a vádlott, a védő, továbbá a vagyoni érdekelt meg hatalmazott képviselője által bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[23] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az eljárás megszüntetésével érintett bűncselekmények közül 99 rb. csalás büntette, 6 rb. csalás büntette, jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette, valamint 5 rb. számvitel rendjének megsértése büntette vonatkozásában – ahol az elsőfokú bíróság a bizonyítást lefolytatta és az ítéletének indoklásában a tényállást is megállapította – az eljárás megszüntetésére nem kerülhetett volna sor. Ezen bűncselekmények vonatkozásában ugyanis a törvényszék a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ügy szempontjából lényeges tényeket, körülményeket feltárta és az ítéletének indoklásában a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelte, így ezen cselekmények vonatkozásában a büntetőeljárás törvényben rögzített per gazdaságossági okok nem indokolhatják az eljárás megszüntetését. E cselekmények nagy száma és egyébként is jelentős tárgyi súlya a vádlott büntetőjogi felelősségének értékelése és a büntetés kiszabása szempontjából álláspontja szerint meghatározó jelentőséggel bír. Emellett hangsúlyozta a sértetti jogok csorbulásának veszélyét, valamint azt, hogy elnehezül a sértettek igényérvényesítése, tekintettel arra, hogy az érintett cselekmények jelentős részében a sértettek polgári jogi igényt jelentettek be. Hangsúlyozta, hogy nem hagyható figyelmen kívül, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekmények sorozatjellegűek, illetve a vádlott az egyes sértettek részére teljesített kifizetéseket a többi sértett sérelmére elkövetett bűncselekményekből befolyt összegből teljesítette, illetve hangsúlyozta, hogy a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette olyan bűncselekmény, amely az ügy tárgyát képező összes csalási cselekmény elkövetésének alapjául szolgál, míg a számvitel rendjének megsértése a cég3 „fa” teljes működését határozta meg.

[24] A fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ítélet jogi indokolásának helyesbítésére és kiegészítésére, valamint a bűnösségi körülmények kiegészítésére is észrevételeket tett.

[25] Részletesen kifejtett álláspontja szerint tévedett a törvényszék, amikor a vádlott által elkövetett bűncselekményekből származó vagyon elvonására a vádlott gyermekein túl a vádlott további hozzátartozói, így időközben elhunyt házastársa, a gyermekei házastársai, továbbá az unokái zár alá vett vagyontárgyai tekintetében nem talált

lehetőséget. Utalt arra, hogy az eljárás során az adóhatóságtól beszerzésre kerültek az egyes családtagok éves jövedelmére vonatkozó adatok, adóbevallások és a vagyonosodási vizsgálatok során keletkezett határozatok, amelyekből egyértelmű megállapítás tehető arra nézve, hogy a vádlott családtagjainak az általuk bevallott jövedelme nem szolgálhatott a vagyongyarapodásuk alapjául, azok forrásául kizárólag a vádlott jelen ügy tárgyát képező bűnös tevékenysége szolgált. Erre figyelemmel az említett vagyoni érdekeltek vonatkozásában a vagyontárgyakra elrendelt zár alá vétel feloldására tévesen került sor, és a zár alá vétel feloldásának mellőzése mellett a vagyoni érdekeltek tulajdonát képező vagyonelemek vonatkozásában vagyoneklobzás elrendelésének van helye. Miután a cég⁷ vagyoni érdekelt időközben kényszersztörlés folytán jogutód nélkül megszűnt, ezért vagyoneklobzás elrendelésére az ingatlant érintően már nem kerülhet sor.

[26] Az egyes polgári jogi igények érvényesítésének egyéb törvényes útra történt utasításával kapcsolatban kifejtett álláspontja szerint tévedett a törvényszék, mivel a polgári jogi igényt egységesen kell értelmezni, és ennek okán annak részbeni elbírálására és részben egyéb törvényes útra utasítására nem kerülhet sor. A Kúria BKv 81. számú állásfoglalására hivatkozással hangsúlyozta, hogy amennyiben a bíróság a bűnösséget megállapító ítéletének történeti tényállásában az elkövetési értéket, az okozott kár összegét megállapította, úgy ennek az összegnek (értéknek) mértékéig előterjesztett polgári jogi igényről döntenie kell, ennek elmulasztása, vagy az igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása a törvény megsértését valósítja meg. Emiatt mindazon tényállási pontok kapcsán, ahol a bíróság az okozott kár összegét megállapította, a polgári jogi igény érdemi elbírálásától álláspontja szerint nem lehet eltekinteni azon az alapon, hogy az igény csak egységesen bírálható el, így annak részbeni elbírálása és részben egyéb törvényes útra utasítása nem lehetséges.

[27] Összességében a eljárást segítő⁸ az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részének megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítéltábla a vádlott bűnösségét állapítsa meg további 99 rb. csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 6 rb. csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], 5 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntettében [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont], továbbá jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntettében [Btk. 408. § a) és b) pont]. A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát súlyosítsa, a vádlottal és a cég³ „fa” gazdasági társasággal szemben egyezően 1.561.331.994.-Ft erejéig vagyoneklobzást rendeljen el, néhai tanú⁵, név³, név⁴, név⁴, név⁵, név⁶ és név⁸ vagyoni érdekeltek vagyona az eljárás során elrendelt zár alá vétel feloldását mellőzze és néhai tanú⁵ vagyoni érdekelt eljárást segítő⁶-nél vezetett bankszámláján nyilvántartott 186.150.-Ft-ra, az cég⁸ részére befizetett vagyoni hozzájárulás 400.000.-Ft-os összegére, az cég⁵ részére befizetett vagyoni hozzájárulás 100.000.-Ft összegére, az egyéb érdekelt¹⁰ által nyilvántartott biztosítás vonatkozásában befizetett 1.188.562.-Ft összegre, a hely belterületi, természetben hely, név¹³ szám alatti lakás megjelölésű ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, a hely¹ külterület 052/2. helyrajzi szám alatt felvett lakóház megjelölésű ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, a hely¹ belterület 141/25. helyrajzi szám alatt felvett garázs megjelölésű ingatlan 2/8 tulajdoni hányadára, a rendszám¹ forgalmi rendszámú autó típusú tehergépjárműre, név³ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi, természetben a hely¹, cím³¹⁷ alatti lakás megjelölésű ingatlanra, név⁴ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ külterületi, természetben hely¹, cím³¹⁸ alatti lakóház megjelölésű ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, a hely¹ belterület 7124 helyrajzi szám alatt felvett, természetben hely¹, cím³¹⁹ alatti lakóház megjelölésű ingatlan 1/4 tulajdoni hányadára, név⁴ vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely¹ belterületi, természetben hely¹, cím³¹⁸ alatti lakóház megjelölésű ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, a hely¹ belterületi, természetben hely¹, cím³¹⁹ alatti lakóház megjelölésű ingatlan 1/4 tulajdoni hányadára, név⁵ vagyoni érdekelt vonatkozásában hely¹ belterületi,

természetben hely1, cím320 alatti lakás megjelölésű ingatlanra, az eljárást segítő6-nél vezetett 50.000.-Ft értékű gépkocsi-nyeremény betétkönyvre, név6 vagyoni érdekelt vonatkozásában a hely1 belterületi, természetben hely1, cím321 alatti lakóház megjelölésű ingatlan 4/6 tulajdoni hányadára, az eljárást segítő6-nél vezetett 50.000.-Ft értékű gépkocsi-nyeremény betétkönyvre, név8 vagyoni érdekelt vonatkozásában az egyéb érdekelt10 által nyilvántartott biztosítás kapcsán befizetett 865.383.-Ft és az egyéb érdekelt10 által nyilvántartott biztosítás vonatkozásában befizetett 278.864.-Ft összege rendellen el vagyonekbozást.

[28] Indítványozta továbbá, hogy azon cselekmények kapcsán, ahol a vádlott további bűnösségének megállapítására indítványt tett, a magánfelek által bejelentett polgári jogi igényeket az ítéltábla érdemben bírálja el és kötelezze a vádlottat kártérítés megfizetésére, míg a további magánfelek által bejelentett polgári jogi igények érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[29] Terhelt1 vádlott védője a másodfokú eljárásban a fellebbezését írásban részletesen indokolta. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta a Be. 604. § (1) bekezdés cb) pontja alapján, figyelemmel arra, hogy a tényállások csak részben kerültek felderítésre, így az ítélet megalapozatlan. Másodlagosan a vádlott terhére megállapított csalás bűncselekmények vonatkozásában bizonyítottság hiányában, míg a sikkasztás bűncselekmények vonatkozásában bűncselekmény hiányában a vádlott felmentését, harmadsorban a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[30] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányuló indítványát azzal indokolta, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárásban a vádlott által a szerződések kapcsán folytatott, azok megtérülését biztosító gazdasági tevékenység vizsgálatára nem került sor. Az eljárás során kirendelt szakértől igazságügyi könyvszakértő a szakértői véleményében sem alátámasztani, sem cáfolni nem tudta a vádlott által hivatkozott gazdasági tevékenységet, mivel a kft. mérlegbeszámolójában, főkönyvi kivonatában nem volt megtalálható olyan főkönyvi szám, ahol a befektetések kimutatásra kerültek volna. A védő álláspontja szerint a kft. könyvelési programját készítő gazdasági társaság megkeresése alapján minden gazdasági év könyvelési alapirata elérhetővé és megismerhetővé vált volna, amelyre vonatkozó bizonyítási indítványt a törvényszék azonban elutasította. Ezen adatok birtokában pénzügyi és számviteli ismeretekkel rendelkező és erre szakosodott szakértőnek kellett volna elvégeznie a szakvélemény elkészítését, aki meg tudta volna állapítani azt is, hogy a rendszer működésének likviditása, a kár bekövetkezésének lehetősége mely időponttól következett be, mivel ebből a hiányosságból vezethető le az a hibás álláspont, hogy a sértettek összes befizetése kárnak tekintendő, míg a vádlotti teljesítések kizárólag a kár megtérülésének.

[31] Hangsúlyozta, hogy a sértettek a vádlottal egyeztetve közösen határozták meg, hogy konkrétan milyen valutában történjen az elszámolás, ezzel cáfolva, hogy a vádlott a szerződésben valótlannal tüntette fel, hogy a sértettek a részére valutát adtak át annak ellenére, hogy ezek a befizetések forintban kerültek többségében teljesítésre.

[32] Utalt a védő arra is, hogy a szerződésekben valós PSZÁF engedélyszámot tüntetett fel azzal, hogy ezen engedély nem betétek kezelésére és ezzel kapcsolatos szerződések megkötésére és ezáltal pénzügyi tevékenység végzésére adott jogosultságot, kizárólag pénzváltói tevékenység végzését tette lehetővé. Az OBA garancia kapcsán adott tájékoztatással kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy a szerződések tartalma alapján megállapítható, hogy az csak minimális esetben került feltüntetésre akkor, amikor a sértettek saját devizaszámlával rendelkeztek, hiszen a pénzügyi intézeteknél vezetett devizaszámlákhoz kapcsolódott ezen biztosíték.

[33] Vitatta a védő azt a megállapítást is, hogy a vádlott nem nyújtott tájékoztatást a sértettek részére az általa nyújtott pénzügyi szolgáltatás lényegéről és kockázatáról, mivel számos tanú alátámasztotta azt, hogy tudtak arról, hogy a vádlott a hozamot valutaváltásból származó nyereségből kívánta teljesíteni.

[34] Hivatkozott a védő a egyéb érdekelt3 B.445/2010/70. számú ítéletére, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a csalás büntette törvényi tényállási elemek hiányában nem állapítható meg a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette mellett.

[35] Az ítélet II/a) és III. tényállásaival összefüggésben hangsúlyozta a védő, hogy a cég3 és az cég9 közötti pénzmozgások természetéből és az akkori jogi szabályozás tartalmából megállapítható, hogy az cég9 nem pénzváltás céljából, hanem határidős ügyletek lebonyolítása kapcsán fizetett először készpénzben valutát, majd átutalással devizát a vádlottnak, amelynek hozamát és a tőkét meghatározott időnként kifizette a sértett részére a vádlott. Az igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján pedig az állapítható meg, hogy a vizsgált időszakban 8,6 milliárd forint volt az cég12 devizaátutalása, amely a szakértői vélemény szerint kiegyenlített, így a kft.-nek nincs vesztesége, azaz kára.

[36] tanú237 sértett vonatkozásában álláspontja szerint ugyancsak nem valutaváltás, hanem határidős ügylet bonyolódott a sértett és a vádlott között, és vitatta, hogy a sértettnek kára keletkezett, mivel a sértett a tőke visszafizetésén túl haszonra is tett szert.

[37] Az cég9 sérelmére elkövetett csalás vonatkozásában hivatkozott arra is, hogy a kft. ügyvezetőjének szavahihetősége megdőlt, mivel a sértett a vádlott által vitatott okirat fénymásolatát csatolta be állítása alátámasztásául, amelynek eredeti példányát a bíróság felhívása ellenére sem csatolta be. Hivatkozott arra a vádlotti előadásra is, miszerint az cég9 ügyvezetője nem kölcsönt folyósított a cég3-nek, hanem a hosszú évek óta határidős ügyletek megvalósulása céljából utalt, azokkal megegyező összeget a vádlottal való egyeztetés alapján.

[38] A védő az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését a vádlott életkorára, büntetlen előéletére, az eljárásban közreműködő magatartására, a hosszú ideje fennálló kényszerintézkedés hatályára alapította.

[39] A másodfokú eljárásban név, név_2, név8, név5, név6, név4 és név4 vagyoni érdekeltek meghatalmazott képviselője az elsőfokú ítélettel szemben bejelentett fellebbezést írásban részletesen indokolta, amelyben név és név_2 vagyoni érdekeltek részére átutalt összegek törvényes eredetét kívánta alátámasztani, egyebekben név8, név5, név6, név9 és név4 vagyoni érdekeltek vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[40] név és név_2 vonatkozásában kifejtette, hogy a cég3 alapításától, azaz az 1999. évtől 2008. november 3. napjáig voltak tagjai a kft.-nek, a tagok törzsbetéthez igazodóan 12-12% arányú üzletrésszel rendelkeztek a cégben. A cég3 társasági szerződése úgy rendelkezett, hogy az ügyvezető évente elkészíti a társaság éves beszámolóját, mérlegét és vagyonkimutatását, amit a taggyűlés fogadott el, s amelyet követően került sor a taggyűlési döntés alapján az adózott eredmény felosztására. Erre figyelemmel a társaság adózott eredménye (nyeresége) terhére fizethető osztalék a tagokat vagyoni hozzájárulásuk arányában illette meg, így név és név_2 2004. május 27. napján 96.000.-Ft összegű kifizetése a 2003. évi, a 2005. június 1-jei 384.000.-Ft összegű kifizetése a 2004. évi, a 2007. január 2-i 189.000.-Ft összegű kifizetése a 2005. évi, a 2007. június 11-i 390.000.-Ft összegű kifizetése a 2006. évi, valamint a 2008. október 31-i 291.520.-Ft összegű kifizetése a 2007. évi gazdasági eredmény után részükre jogszerűen, vagyoni hozzájárulásuk alapján kiszámított osztalék kifizetését takarja, összesen 1.350.520.-Ft összegben. Ez alapján a nem kirívóan magas összegű osztalék kifizetésekről volt szó név és név_2 vagyoni érdekeltek vonatkozásában a tulajdoni hányadaik arányában, egyformán az osztalékból a cég3 kifizetést megelőző évi gazdasági eredménye alapján.

[41] Ezen túlmenően hivatkozott a vagyoni érdekeltek jogi képviselője arra, hogy név 2013. március 19. napján 11.000.000.-Ft, illetve név_2 2013. március 18. napján 9.000.000.-Ft összeget kaptak Terhelt1-től és férjétől új cég alapítására, amelyet név10 utalt át a Terhelt1 vádlott és férje, valamint név10 között fennálló tartási szerződéssel összefüggésben kapott 24.000.- euró összegből 2013. március 19. napján. név és név_2 fejenként további 1.250.000.-Ft összeget kaptak az 5300 hely1, cím322 alatti üzleti komplexum opciós bérleti jogának a megvásárlásához, amely összegek forrásának semmi köze a cég3-hez, hiszen a név10 való elszámolás, a devizabetétszámlán lévő összeg, illetve az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások jogszerűen képezték ezen kifizetések alapját. További 3.600.000.-Ft összegnek személygépkocsi értékesítés, kb. havi 10.000.-Ft összegnek név_2 részére havonta történt átutalása fedezetéül Terhelt1 jövedelme, 1.200.000.-Ft összegnek név_2 által nyújtott kölcsön visszafizetése képezte a kifizetés alapját, míg 1.500.000.-Ft összeget a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól kapott visszafizetésből utalt a vádlott és házastársa az unokáiknak vásárolt ingatlan illetékének megfizetése érdekében.

[42] A fellebbezési nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az indítványában foglaltakat mindenben fenntartotta. Azzal egyezően adta elő, illetve azt azzal egészítette ki, hogy indítványozta mellőzni a I/620. tényállási pontban írtakat, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást mellőzte és eljárást megszüntető rendelkezést hozott, amely jogerőre emelkedett.

[43] A védő a fellebbezési nyilvános ülésen a fellebbezésének írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartotta.

[44] Terhelt1 vádlott a másodfokú nyilvános ülésen az utolsó szó jogán tett felszólalásában lényegében megismételte az elsőfokú eljárásban már előadottakat és hangsúlyozta, hogy a sértetteknek nem akart kárt okozni.

[45] A bejelentett fellebbezések közül az ítéltábla kizárólag név és név_2 vagyoni érdekeltek meghatalmazott képviselőjének a fellebbezését találta részben alaposnak, a eljárást segítő8 több észrevételét osztotta.

[46] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdésében foglaltak alapján a törvényszék ítéletének fellebbezések folytán felülbírált részét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen felülbírált.

[47] Nem képezte a felülbírálat tárgyát az ítéletnek azon - fellebbezéssel nem érintett - része, amelyben a törvényszék a bizonyítást mellőzte, tényállást nem állapított meg és eljárást megszüntető rendelkezést hozott. A törvényszék ugyan elmulasztotta megállapítani, azonban fellebbezés hiányában még elsőfokon jogerőre emelkedett a sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés a) pont], 270 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] és 27 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] miatt indult eljárást megszüntető rendelkezés.

[48] A másodfokú felülbírálat során az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely az ítélet érdemi felülbírálatának az akadályát képezné.

[49] A vádlott kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság tanácselnöke a 2018. szeptember 3. napján megtartott tárgyalási napon ülnökváltás miatt ismertette az addigi tárgyalás anyagának a lényegét, és az ismertetésből álláspontja szerint az ülnök nem ismerhette meg részletesen a tárgyalás anyagát.

[50] A törvényszék ezen eljárása megfelelt a Be. 518. § (3) bekezdés 1. és 3. mondatában rögzítetteknek, amely szerint a tárgyalást ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a

tanács összetételében nem történt változás, egyébként a tárgyalást meg kell ismételni. A bíróság a tárgyalást a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével ismétli meg.

[51] Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság eljárása törvényes volt, s az eljárását támadó álláspont nem alapos. Ezen túlmenően sem követett el az elsőfokú bíróság semmilyen lényeges eljárási szabálysértést.

[52] Az elsőfokú bíróság a tényállás-felderítési feladatának eleget tett, és a vád tárgyát képező lényeges releváns tényekre nézve a szükséges körben és terjedelemben a bizonyítást felvette. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a bizonyítási indítványokat elutasította, az ítéltábla osztotta az ezzel kapcsolatban a törvényszék által kifejtett álláspontot, amely szerint a tényállás megállapítása szempontjából azok szükségtelenek voltak.

[53] A másodfokú eljárásban további bizonyítás felvételére indítványt nem terjesztettek elő az arra jogosultak, és figyelemmel a tényállás felderítettségére, annak törvényes lehetősége sem volt.

[54] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg. Ebből következően a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása az elsőfokú bíróság feladata, amely feladatát önállóan, a vád keretei között végzi el. Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének kizárólag az képezi korlátját, hogy ezen tevékenységnek minden lényeges releváns bizonyítékra kiterjedőnek, ügyiratszerűnek és logikusnak kell lennie. A törvényszék bizonyítékértékelő tevékenysége megfelelt ezeknek a kritériumoknak.

[55] Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást Terhelt1 vádlott vallomására és az elsőfokú bírósági eljárás során tett észrevételeire, a sértettek és más tanúk vallomásaira, a sértettek nevére kiállított iratmappákban elhelyezett, illetve a sértettek által a nyomozás során csatolt okiratokra, így határidős szerződésekre, a portfólió kezelésére vonatkozó megbízási szerződésekre, a bevételi és kiadási pénztárbizonylatok tartalmára, az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításaira, a cég3 „f.a.” számlavezető pénzügyintézeteknél kezelt bankszámlák forgalmáról készített kimutatások adataira, a vádlott naplóbejegyzéseire és az arról készített rendőri jelentésekre, az eljárást segítő és a Magyar benyújtó4 válaszirataira, a Magyar Nemzeti Bank megkeresésre adott tájékoztatására és határozatára alapította. A vádlott bűnösségét tagadó vallomásával szemben – miszerint a sértettektől átvett pénzeszközök visszafizetésére az általa képviselt cég3 „f.a.” teljes vagyonával vállalt felelősséget és a megkötött ügyletek kapcsán valós gazdasági tevékenységet folytatott, mivel valutaváltást és devizakonverziót végzett, amely tevékenységéből képes volt az általa a sértettek felé vállalt kötelezettségek teljesítésére, azonban a 2015. évi tömeges pénzkivonásokat nem láthatta előre – megfelelő indokát adta a törvényszék annak, hogy a vádlott védekezését mely bizonyítékok cáfolták, illetve egyes tények tekintetében melyek igazolták. A törvényszék a bizonyítékok mérlegelése során a Be. 7. § (4) bekezdésének megfelelően érvényesítette azt az elvet is, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Az I/1.-766. tényállási pontokban az igazságügyi könyvszakértői vélemény és az igazságügyi könyvszakértő meghallgatása alapján helytállóan állapította meg, hogy az egyes határidős és opciós szerződésekhez tartozó be- és kifizetéseket igazoló pénztárbizonylatok több esetben hiányoznak, a szerződésekben pontatlanságok, elírások szerepeltek és a sértettek többsége sem tudott pontosan nyilatkozni az általa átadott és visszakapott pénzüsszegek tekintetében. Emiatt a be- és kifizetések pontos összegének a meghatározására egyetlen bizonyíték sem volt alkalmas, amire figyelemmel a vádlottnak átadott pénzüsszegek tekintetében elsősorban az aláírt bevételi és kiadási pénztárbizonylatok tartalmát vette figyelembe, illetve az egyes szerződések adatait abban az esetben, ha azt egyéb

bizonyíték is alátámasztotta. A vádlott teljesítése kapcsán pedig azt az összeget vette figyelembe, amelyet a vádlott bármely módon a sértettek részére kifizetett.

[56] Az elsőfokú ítélet II/a. és II/b. pontjában foglalt sikkasztás büntette és csalás büntette tekintetében a vádlott védekezésével szemben a tényállást név11 tanú vallomása és az okirati bizonyítékok alapján állapította meg és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott az cég10 sértettel 2015. évben két alkalommal kötött pénzváltási konverzióra irányuló megbízási szerződést, azonban a sértett képviselője által a cég3 „f.a.” bankszámlájára átutalt összesen 2.100.000.- euró (659.580.000.-Ft) tekintetében valutaváltást nem végzett, hanem azt a saját céljaira, illetve más sértettek kifizetésére fordította.

[57] A II/a. tényállási ponttal összefüggésben a törvényszék megfelelő indokát adta az ítélet [47662] és [47663] bekezdéseiben annak, hogy név11 sértett által a nyomozás során csatolt – a vádlott által hamisított okiratoknak mondott – szerződések eredeti példánya nem állt rendelkezésre és azt név11 sértett a bírósági eljárásban sem bocsátotta a törvényszék rendelkezésére, ennek ellenére az abban foglaltakat miért fogadta el, és a sértettet miért találta szavahihetőnek. Ezért, a védő és a vádlott által ezzel kapcsolatban előadottakat az ítéltábla nem osztotta.

[58] A II/b. tényállás tekintetében ugyancsak helytállóan következtetett arra, hogy a vádlott a sértett cég képviselője által kölcsön jogcímén a cég3 „f.a.” részére átutalt 300.000.- euró (91.800.000.-Ft) a vádlottnál befektetés címén pénzt elhelyező sértettek kifizetésére fordította.

[59] Az elsőfokú ítélet III. pontjában írt csalás büntetével összefüggésben az elsőfokú bíróság a vádlott védekezésével szemben az általa értékelt és mérlegelt bizonyítékokból megalapozott következtetést vont le arra, hogy tanú237 sértett által valutavásárlás céljából a vádlott részére átutalt pénzösszeget a vádlott nem váltotta át valutára, hanem azt teljes egészében a nála befektetés céljából pénzt elhelyező sértettek követeléseinek a kielégítésére fordította.

[60] Az V. tényállási pontban írtakat a törvényszék az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai, a társaság könyvelését végző tanú18 tanú vallomása, illetve a „sárga pendrive” adathordozó tartalmáról készült rendőri jelentés alapján állapította meg.

[61] A fentiekre figyelemmel a bizonyítékok mérlegelésén keresztül a tényállást támadó és felmentést célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[62] A másodfokú bíróság nem osztotta azt a védői álláspontot, amely szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése keretében további bizonyítás felvételére kell, hogy sor kerüljön a cég3 „f.a.” legális tevékenységének a vizsgálata érdekében. A törvényszék is megállapította, hogy a cég3 „f.a.” végzett bizonyos legális tevékenységet, így valutaváltást. A vád tárgyává tett cselekmények azonban ezen tevékenységtől függetlenül valósultak meg. A vádlott által elkövetett bűncselekményeknek a lényege az volt, hogy a vádlott megtévesztő magatartása eredményeképpen a régi és az új ügyfelek általi újabb befizetések révén finanszírozta, tartotta fenn az általa kiépített rendszert, nem pedig a legális tevékenységéhez kapcsolódóan. Ezért irreleváns, hogy a kft. legális tevékenysége pontosan milyen mértékű volt. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára hivatkozással történő hatályon kívül helyezése iránti indítványt alaptalannak találta.

[63] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapvetően megalapozottnak bizonyult, amelyet csak kis mértékben kellett helyesbítenni és kiegészíteni az ítéltáblának a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ügyiratok egybehangzó adatai alapján a következők szerint.

[64] 2022. június 16. napjától a cég³ felszámolója a cég¹¹, a felszámolóbiztos felszámoló.

[65] Az ítéltábla több tényállási pont vonatkozásában megállapította, hogy az számolási hiba eredményeképpen tévesösszeget tartalmaz, így azokat helyesbítette. Ezen helyesbítések az egyes cselekmények minősítésére nem voltak ugyan kihatással, de a vagyonekbeírás mértékére, illetve a polgári jogi igények megítélhetőségére igen.

[66] A másodfokú bíróság az okozott kár tévesösszegét az I/2. tényállási pontban (a [943] bekezdésben 231.628.547 Ft-ra történt helyesbítésre figyelemmel a [949] bekezdésben) 246.578.547.-Ft-ra, az I/42. tényállási pontban ([9233] bekezdés) 57.000.000.-Ft-ra, az I/51. tényállási pontban ([11094] bekezdés) 39.540.000.-Ft-ra, az I/61. tényállási pontban ([12745] bekezdés) 57.606.600.-Ft-ra, az I/65. tényállási pontban ([13225] bekezdés) 26.207.000.-Ft-ra, az I/88. tényállási pontban ([16267] bekezdés) 18.000.000.-Ft-ra, az I/91. tényállási pontban ([16458] bekezdés) 18.798.400.-Ft-ra, az I/100. tényállási pontban ([17766] bekezdés) 37.220.580.-Ft-ra, az I/105. tényállási pontban ([18677] bekezdés) 15.550.137.-Ft-ra, az I/153. tényállási pontban ([23792] bekezdés) 11.483.500.-Ft-ra, az I/201. tényállási pontban ([28374] bekezdés) 34.512.554.-Ft-ra, az I/254. tényállási pontban ([32053] bekezdés) 6.600.000.-Ft-ra, az I/301. tényállási pontban ([36395] bekezdés) 7.350.200.-Ft-ra helyesbítette, mivel az I/2. tényállási pontban 19.035.300.-Ft-tal, az I/42. tényállási pontban 3.000.000.-Ft-tal, az I/51. tényállási pontban 7.950.000.-Ft-tal, az I/65. tényállási pontban 311.450.-Ft-tal, az I/88. tényállási pontban 3.000.000.-Ft-tal, az I/100. tényállási pontban 13.500.000.-Ft-tal, az I/105. tényállási pontban 4.269.486.-Ft-tal, az I/153. tényállási pontban 2.578.800.-Ft-tal, az I/254. tényállási pontban 1.300.000.-Ft-tal, az I/301. tényállási pontban 1.500.000.-Ft-tal csökkentette, ugyanakkor az I/64. tényállási pontban 18.618.900.-Ft-tal, az I/91. tényállási pontban 600.-Ft-tal, az I/201. tényállási pontban pedig 18.046.014.-Ft-tal megnövelte.

[67] Az I/85. tényállási pontot ([16169] bekezdés) azzal egészítette ki, hogy tanú²⁰⁰ név a 15.000.000.-Ft összeg után járó kamat vonatkozásában is terjesztett elő polgári jogi igényt (elsőfokú 8.B.618/2017/367. számú jegyzőkönyv harmadik napján, azaz 2020. szeptember 29. napján tett tanúvallomása során).

[68] Az I/290. tényállási pontban ([35133] bekezdés) a táblázat feletti összeg helyesen: 5.939.200.-Ft.

[69] Az I/401. tényállási pontban ([40373] bekezdés) a tanú⁹⁵ sértett által befizetett részösszeget 3.429.300.-Ft-ra helyesbítette, míg az I/474. tényállási pontban ([42276] bekezdés) név^{12r} és név^{12rné} sértettek több alkalommal nem 600.000.-Ft-ot, hanem helyesen 6.000.000.-Ft-ot fizettek be mindösszesen.

[70] Az I/487. tényállási ponton belül a [42446] bekezdést kiegészítette azzal, hogy a vádlott tanú¹⁰³ részére teljesítette az ott megjelölt összegek kifizetését.

[71] Az I/490. tényállási pont [42548] bekezdését akként helyesbítette, hogy a sértett 3.053.000.-Ft befizetést teljesített.

[72] A II/b. tényállási pontot akként helyesbítette, hogy név¹¹ nem sértett, hanem sértetti képviselő.

[73] Az elsőfokú ítélet 1387. oldalától az 1399. oldaláig terjedően részletezett gazdagodás mértékét megállapító részt, részben annak tényállásellenességére, részben az elsőfokú bíróság által elkövetett számítási hibákra figyelemmel a másodfokú bíróság helyesbítette és azt egyben a tényállásba is utalta:

[74] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet [47785] bekezdésében foglalt táblázatot akként helyesbítette, hogy a meg nem térült kár összegét mellőzte, mivel annak itt történő

megjelenítése szükségtelen, míg a gazdagodás összegeit az alábbi tényállásokhoz kapcsolódóan helyesbítette:

[75] A 001. tényállásban 663.015.109.-Ft-ra, a 002. tényállásban 120.557.147.-Ft-ra, a 010. tényállásban 84.439.480.-Ft-ra, a 014. tényállásban 12.426.847.-Ft-ra, a 015. tényállásban 33.225.754.-Ft-ra, a 016. tényállásban 26.069.382.-Ft-ra, a 017. tényállásban 20.341.552.-Ft-ra, a 022. tényállásban 42.524.800.-Ft-ra, a 026. tényállásban 35.533.050.-Ft-ra, a 028. tényállásban 12.296.850.-Ft-ra, a 042. tényállásban 3.000.000.-Ft-ra, a 046. tényállásban 21.280.575.-Ft-ra, a 051. tényállásban 7.950.000.-Ft-ra, a 057. tényállásban 525.280.-Ft-ra, a 061. tényállásban -18.718.900.-Ft-ra, a 065. tényállásban 311.450.-Ft-ra, a 073. tényállásban 12.855.500.-Ft-ra, a 080. tényállásban 5.233.055.-Ft-ra, a 085. tényállásban 16.093.440.-Ft-ra, a 088. tényállásban 3.000.000.-Ft-ra, a 091. tényállásban -600.-Ft-ra, a 100. tényállásban 13.500.000.-Ft-ra, a 104. tényállásban 3.768.230.-Ft-ra, a 105. tényállásban 4.269.486.-Ft-ra, a 153. tényállásban 2.578.800.-Ft-ra, a 155. tényállásban 10.031.000.-Ft-ra, a 168. tényállásban 11.333.500.-Ft-ra, a 201. tényállásban -18.046.014.-Ft-ra, a 228. tényállásban 1.147.160.-Ft-ra, a 254. tényállásban 1.300.000.-Ft-ra, a 301. tényállásban 1.500.000.-Ft-ra, a 612. tényállásban 2.204.503.-Ft-ra, a 765. tényállásban 151.467.002.-Ft-ra.

[76] A fentiekre figyelemmel Terhelt1 vádlott, valamint az általa képviselt cég3 mindösszesen helyesen 4.159.054.356.-Ft-tal gazdagodott ([48869] bekezdés), amelynek megfelelően az elsőfokú bíróság által alkalmazott elv alapján külön-külön 2.079.527.178.-Ft a gazdagodásuk mértéke.

[77] név_2 és név vagyoni érdekeltek jogi képviselője fellebbezését a másodfokú bíróság részben osztotta akként, hogy mindaddig, amíg nevezettek a cég3 tagjai voltak és osztalék illette meg őket, addig az időpontig nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy a részükre kifizetett osztalék kizárólag bűncselekmény elkövetéséből származott, hiszen a kft. legális tevékenységet is folytatott. Ezért a tagi pozíciók megszűnéséig, azaz 2008. november 3. napjáig a részükre kifizetett összeget az ítéltábla levonta mindazon összegekből, amelyek már csak a vádlott által elkövetett bűncselekmények elkövetéséből származhattak, s ekként a bűnös úton történt gazdagodásuk mértékét csökkentette.

[78] Erre figyelemmel név vagyoni érdekelt 16.550.000.-Ft-tal, míg név_2 vagyoni érdekelt 15.244.071.-Ft-tal gazdagodott ([49389] bekezdés).

[79] Osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját, az ítéltábla mellőzte az I/620. tényállási pontban írtakat, mivel arra nézve a törvényszék a bizonyítást mellőzte és az eljárást jogerősen megszüntette.

[80] Mellőzte továbbá a V. tényállási pont [46405] bekezdésében foglaltakból a jelentős mértékű hiba okozására és a társaság vagyoni helyzete ellenőrzésének megghiúsítására vonatkozó megállapításokat, azok megállapítását lehetővé tévő adat, tény, bizonyíték hiányában. Így az adott tényállási részben foglaltak szerint a bemutatott bizonylatolási, könyvviteli hibák következtében a vádlott a társaság vagyoni helyzetének áttekinthetőségét 2010-2014. évekre vonatkozóan megghiúsította.

[81] A fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel együtt az elsőfokú ítélet tényállása teljes mértékben megalapozottá vált és így az a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

[82] A megállapított tényállásból a Szolnoki Törvényszék egyrészt Terhelt1 vádlott bűnösségére vont le következtetést, másrészt pedig a bűnösség megállapítása nélkül a vád tárgyává tett 1-5 évig, illetve 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények, így sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés a) pont], 369 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 33 rb. csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2)

bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], 5 rb. számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont], valamint jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette [Btk. 408. § a) és b) pont] miatt indult eljárást a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján – mivel a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmények mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentőségük – megszüntette.

[83] A korábban már kifejtettek szerint az ügyészség ezen rendelkezéseket fellebbezéssel támadta azzal, amely szerint a tényállás megállapítására figyelemmel immáron pergazdaságossági szempont nem indokolta az eljárás megszüntetését, ugyanakkor mindazon cselekmények, amelyekre vonatkozóan az elsőfokú bíróság megszüntette az eljárást, a vádlott büntetőjogi felelősségre vonása szempontjából is jelentőséggel bírnak. Így az eljárás megszüntetése helyett bűnösséget kellett volna kimondania az elsőfokú bíróságnak.

[84] A másodfokú bíróság az ügyészség fellebbezését ebben a körben alaptalannak ítélte, ugyanakkor az elsőfokú bíróság jogi álláspontját érdemben ugyan alapvetően törvényesnek, de a jogi indokolását tévesnek találta.

[85] A jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmények mellett a vádlott felelősségre vonása szempontjából jelentőséggel nem bíró cselekmények tekintetében a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján történő eljárás megszüntető rendelkezés meghozatalának az általános feltétele, hogy a bűncselekmények anyagi bűnhalmazatban álljanak egymással, azaz az elkövető több cselekménye valósít meg a több bűncselekményt.

[86] Terhelt1 vádlott jogtalan haszonszerzési célzattal a sértetteket tévedésbe ejtette azt állítva, hogy a pénzüket befekteti, amelyre engedélye is van. Valójában azonban befektetésre nem került sor, hanem csak az ügyfelek és bankszámlák közötti pénzmozgatásra. Abban az esetben pedig, ha a pénzintézeti tevékenység jogtalan haszonszerzési célzattal és másokat (az ügyfeleket) megtévesztő magatartással párosul, akkor a tevékenység nélkülözi a gazdasági jelleget, és nem az engedély, hanem a pénzügyi szolgáltatási tevékenység hiánya miatt a csalás büntettét kell megállapítani (Nagykommentár az 1978. évi IV. törvényhez, Wolters Kluwer Kiadó, Fővárosi Ítéltábla Bf.446/2012/8. számú ítélete). Mivel pedig a vádlott nem végzett pénzügyi szolgáltatási tevékenységet, így engedélyre sem volt szüksége.

[87] A fent kifejtettek miatt a vádlott ezen cselekményének a csalás mellett jogosulatlan pénzügyi tevékenységként is történő értékelése, s ehhez a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette [Btk. 408. § a) és b) pont] miatt az eljárás megszüntetése téves volt. A másodfokú bíróság ezért az erre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

[88] Az elsőfokú bíróság további eljárást megszüntető rendelkezéseit a másodfokú bíróság érdemben törvényesnek találta, az ahhoz fűzött jogi indokolást azonban tévesnek. Az elsőfokú bíróság kizárólag arra hivatkozással szüntette meg további bűncselekményekre vonatkozóan az eljárást, hogy azok a nagyobb tárgyi súlyú bűncselekmények mellett a felelősségre vonás szempontjából nem bírtak jelentőséggel, s ebben a körben a nagyobb tárgyi súly alatt kizárólag a magasabb, 5 évet meghaladó szabadságvesztés büntetési tételt vette alapul (elsőfokú ítélet [47766] bekezdése).

[89] A jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény fogalmának a meghatározása körében azonban a bűncselekménynek nem csak az absztrakt, hanem a konkrét tárgyi súlyát is értékelni kell. A bűncselekmények absztrakt tárgyi súlyának értékelése a jogalkotó feladata és az egyes bűncselekményekhez kapcsolódó büntetések nemében és mértékében ragadható meg. Az egyes bűncselekmények absztrakt tárgyi súlya azonban még nem igazítja el a jogalkalmazót abban a kérdésben, hogy mit tekintsen jelentősebb súlyú bűncselekménynek, sem pedig abban, hogy milyen az az enyhébb tárgyi súlyú bűncselekmény, amelynek a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentősége. Ezért a vizsgált rendelkezések alkalmazásának feltételei mindig csak a konkrét esetek konkrét körülményeihez igazodóan

határozhatók meg. A törvény szövegében a felelősségre vonás nem korlátozható a büntetés kiszabására, hanem az egyéb anyagi és eljárási jogi szempontok érvényesítését is igényli a bíróságtól. Ha az egyébként csekélyebb súlyú és a kiszabható büntetés szempontjából közömbös cselekményeknek az eljárás tárgyát képező jelentősebb súlyú bűncselekmény anyagi jogi megítélése körében jelentősége lehet, ez önmagában akadályát képezheti az eljárás adott jogcímen történő megszüntetésének.

[90] A csekélyebb súlyú cselekményeknek nem csupán a jelentősebb súlyú bűncselekmény anyagi jogi értékelése, hanem a bizonyítása körében is jelentősége lehet. Ezért a bíróság eljárásában az adott címen történő eljárás megszüntetésének akkor sincs helye, ha a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény bizonyítása körében van jelentősége a kiszabandó büntetés nemét és mértékét egyébként nem befolyásoló egyéb cselekményeknek.

[91] A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a kizárólag büntetési tételekre való hivatkozással történt eljárás megszüntetése részben téves jogi alapon történt.

[92] A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy mindazon cselekményeknek, amelyek megszüntetésére sor került, van-e bármi fajta jelentősége a többi bűncselekmény elbírálása, bizonyítása, a vádlott büntetőjogi felelősségre vonása szempontjából. A sértetti érdekeknek ebből a szempontból figyelmen kívül kell maradniuk, hiszen az eljárás megszüntethetősége szempontjából csakis a vádlott büntetőjogi felelősségre vonásának előbbi vetületeit lehet vizsgálni.

[93] Előjáróban a másodfokú bíróság leszögezi, hogy az elsőfokú bíróság már a bizonyítási eljárás során dönthet úgy, hogy amennyiben a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekményeket már bizonyíthatónak tartja, gazdaságossági szempontból a jelentéktelen súlyú bűncselekményekre vonatkozóan bizonyítást sem vesz fel, és később, az ügydöntő határozatában ezen cselekményekre vonatkozóan az eljárást megszünteti. A törvényszék a 8.B.618/2017/517-II. és 547-II. számú végzéseivel összesen 299 rb. bűncselekmény tekintetében így járt el (elsőfokú ítélet [5] bekezdés).

[94] A bizonyítás mellőzése azonban nem előfeltétele annak, hogy később az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozatban az eljárás megszüntetéséről rendelkezessen, hanem csak az előzménye lehet. Eljárás megszüntetésére az adott jogcímen akkor is sor kerülhet, ha arra az elsőfokú bíróság bizonyítást folytatott le és tényállást is megállapított. Ezzel ellentétes álláspont a törvény rendelkezéseiből nem vezethető le. Kétségtelen, hogy ilyenkor gazdaságossági szempont már nem merülhet fel, azonban nem ezen szempontnak a léte vagy nem léte határozza meg az eljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezés törvényességét.

[95] A másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság által a vádlott terhére rótt összesen 326 rb. bűncselekmény mellett a további, az ügyészség fellebbezésével ilyen módon érintett összesen 111 rb. – kisebb absztrakt tárgyi súlyú és nagyobb részt sorozat-jelleggel megvalósított – bűncselekményeknek, a vádlott büntetőjogi felelősségre vonása szempontjából, így sem a tényállás megállapítása, sem a bűnösség kérdése, sem a vádlottal szemben alkalmazandó szankció szempontjából jelentősége nincs. Így törvényes volt e vonatkozásban az eljárások megszüntetése.

[96] A vád lényegét a nagyszámú csalási bűncselekmények tették ki, amelyek megállapításra is kerültek s emellett a számvitel rendjének megsértése ugyancsak nem bírt jelentőséggel a felelősségre vonás szempontjából. Így az erre vonatkozó eljárás megszüntetése is helyes azzal, hogy a másodfokú bíróság abban a körben osztotta a

fellebbviteli főügyészség indítványát, hogy az 5 rb. számvitel rendje megsértésének büntette folytatólagosan elkövetettnek minősül.

[97] Az egységes bírói gyakorlat szerint ugyanis a számvitel rendje megsértése esetében az elkövetési időszakok egy adott üzleti évre vonatkoznak, ez azonban nem zárja ki ezen cselekmények folytatólagos minősítését. A könyvelés folyamatos tevékenység és nem állapítható meg egyetlen olyan időpont, amikor a tevékenység miatt számot kellene adni, mivel a könyvelést egész évben folyamatosan kell végezni a törvényben írtak szerint. Mivel a vádlott a számvitel rendje megsértésének büntettét öt egymást követő üzleti év vonatkozásában követte el, az üzleti évek egymásutánisága miatt, egységes akaratelhatározással, rövid időközönként, azaz a Btk. 6.§ (2) bekezdése szerinti folytatólagos módon valósította azt meg (eljárást segítő1 Bf.III.515/2017/7.).

[98] Ezen cselekmény jogi minősítésének felülvizsgálata során az ítéltábla azt is megállapította, hogy az adott bűncselekmény elkövetésének a Btk. 403. § (1) bekezdés a) pontja szerinti minősítésének nem volt alapja.

[99] Az elkövetéskor hatályban volt Btk. 403. § (1) bekezdés a) pontja szerint, aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt bizonylati rendet megsérti vagy könyvvezetési, beszámolóképzési kötelezettségét megszegi és ezzel a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő, megvalósítja a számvitel rendjének megsértését. A (4) bekezdés alapján a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló a hiba, ha egy adott üzleti évet érintően feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő – csökkentő – értékének együttes, előjeltől független összege meghaladja a hiba elkövetésének üzleti évre vonatkozó számviteli beszámolóban kimutatott nettó árbevétel 20%-át és a mérlegfőösszeg 20%-át is. Minden esetben megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló a hiba, ha egy adott üzleti évet érintően feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő – csökkentő értékének együttes, előjeltől független összege meghaladja az 500.000.000.-Ft-ot. A fenti törvényi tényállási elemeket megvalósító történeti tényeknek azonban semmilyen bizonyítékbeli, ténybeli alapja nem volt, miként annak sem, hogy adóellenőrzés megghiúsítására került volna sor. Erre figyelemmel a bűncselekmény csak a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősül akként, hogy a vádlott az adott üzleti évet érintően a gazdasági társaság vagyoni helyzete áttekintését megghiúsította.

[100] Megjegyezni kívánja ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az adott jogcímen történő eljárás megszüntetése csak törvényes lehetősége, de nem kötelezettsége volt az elsőfokú bíróságnak (Kúria Bfv. III.997/2019/11. sz. végzése [23] bekezdés). Dönthetett volna úgy is, hogy valamennyi vád tárgyát képező cselekmény vonatkozásában bűnösséget mond ki, ugyanakkor az adott jogcímen történő eljárás megszüntetése a feltételek fennállása esetében ugyancsak nem törvénysértő. Az elsőfokú bíróság élt az adott törvényi lehetőséggel, amelyet a másodfokú bíróság egyetlen cselekmény, a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette megszüntetésének kivételével törvényesnek ítélt. (Megjegyzi azt is az ítéltábla, hogy a megszüntetett bűncselekményekre a bűnösség kimondása megnyitná a Be. Tizenhatodik Részében szabályozott harmadfokú eljárás lehetőségét, amely adott esetben az eljárás további elhúzódnásával járna, így az a pergazdaságosság elvével most már valóban ellentétes lenne.)

[101] A törvényszék a tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és az e körben írtakat a másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta, amelyre figyelemmel a vádlott felmentésére nem kerülhetett sor.

[102] A Terhelt1 vádlott által létrehozott és a tényállás I. pontjában körülírt rendszer az újabb befizetésekkel önmagát tartotta fenn, azonban nyilvánvaló volt, hogy ez a lényegében piramisrendszer egyszer be fog dőlni, hiszen a végtelenségig nem lehetett fokozni

a befizetéseket és az ügyfélkör bővítését. Ezért is szorult a vádlott a II. és III. tényállási pontokban írt bűncselekmények elkövetésére. A kifizetéseknek az alapja nem a cég3 legális működése volt, hanem a régi és az új tagok újabb és újabb befizetései, amelyeket a vádlott megtévesztő magatartásának hatására tettek. Nem az volt tehát a csalást megvalósító megtévesztő magatartás önmagában, hogy a vádlottnak nem volt engedélye, hanem az, hogy hogy nem a befektetések eredményéből, hanem mások befizetéseiből történik a sértettek részére a kifizetés, amely egyszer mindenképpen véget fog érni. Épp erre figyelemmel tudott független lenni ez a vádlott által létrehozott rendszer a gazdasági-pénzügyi környezettől.

[103] Helyes volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, hogy a sértettek a tévedésbe ejtés hatására adták át a pénzüket a vádlottnak, anélkül szerződéskötésekre nem került volna sor [47739] bekezdés. Osztotta az ítéltábla az elsőfokú ítélet [47741] bekezdésében kifejtetteket is, azaz, hogy Terhelt1 vádlott a banki tevékenységnek álcázott működésével ejtette és tartotta tévedésben a sértetteket és ezen magatartásával kárt okozott. Ezzel együtt nem osztotta a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy ezen részében helyesbítésre szorul az elsőfokú ítélet jogi indokolása, mert a vádlott magatartása nem minősül a tévedésbe ejtés mellett egyúttal tévedésben tartásként is. A törvényszék ugyanis a családi cselekmények jogszabályi alapjaként helyesen a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulatóban meghatározott tévedésbe ejtést jelölte meg, míg az ezt követő – ténylegesen megvalósuló – tévedésben tartást külön nem értékelte büntetőjogilag, így az erre vonatkozó jogi indokolást nem kellett helyesbíteni.

[104] Szemben a vádlott és a védő álláspontjával, az elsőfokú bíróság helyes elvek mellett állapította meg az egyes tényállási pontokban a kár összegét, és osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy nem fogadható el a vádlott azon érvelése, amely szerint a sértettek által átadott pénzüsszegekből kizárólag az ügynevezett „saját forrást” és nem a teljes összeget kell figyelembe venni. A vádlott több esetben hivatkozott arra, hogy azok a pénzüsszegek, amit az ügyfelei átadtak számára, a cég3 által kifizetett és a sértettek által összegyűjtött, majd visszavitt hozamok voltak, így az – álláspontja szerint – a cég3 számára új forrást nem jelentett. Helytállóan foglalt állást e körben avonatközásban is a törvényszék, hogy amikor a vádlott kifizetést teljesített a sértetteknek akár készpénzben, akár átutalás formájában, az a pénz a sértettek tulajdonába került, azzal az összeggel a sértettek vagyona gyarapodott, és teljes mértékben lényegtelen, hogy a sértettek azt az összeget milyen célra fordították, elköltötték vagy éppen összegyűjtötték és egy későbbi időpontban újra „befektették” a vádlottnál.

[105] A törvényszék az egyes tényállásokban a sértettek által a vádlottnak átadott valamennyi pénzüsszeget elszámolta, a vádlott általi kifizetéseknél pedig mindazon az összegeket, amit a vádlott ténylegesen akár pénztárbizonylaton, akár átvételi elismervényen, akár átutalással a sértetteknek kifizetett, tényállásonként külön-külön értékelve azokat a bizonyítékokat, amelyekben az általa megállapított tényállásban jelentősen eltért a módosított vádirati tényállás megállapításaitól, vagy a vádlott észrevételében vitatta a vádirati tényállás megállapításait, vagy a tényállásban megállapított kárösszeg nagymértékben különbözött a vádlott által közölt számítástól.

[106] A tényállás II. és III. pontjában megállapítottakból is helyes volt az elsőfokú bíróság következtetése a vádlott bűnösségére, az ott kifejtetteket is – azok megismétlése nélkül – teljes mértékben osztotta a másodfokú bíróság.

[107] A felmentést célzó fellebbezések lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadták, így azok eredményre nem vezethettek.

[108] Az elsőfokú bíróság a cselekmények elbírálása során helyesen döntött akként, hogy a bűncselekmények elkövetésekor (2015. április 13. napján) hatályos büntető törvényt alkalmazza, mivel az elbíráláskori büntető törvény nem teremt lehetőséget kedvezőbb

elbírálásra. A másodfokú bíróság is vizsgálta ezt a kérdést, és ugyancsak azt állapította meg, hogy továbbra is az elkövetéskori büntető törvény az alkalmazandó.

[109] Az elsőfokú bíróság a vádlott terhére rótt bűncselekményeket helyesen minősítette.

[110] Ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség álláspontját osztva az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indokolását a vádlott cselekményei minősítésének felsorolása kapcsán (elsőfokú ítélet [47767] bekezdése) helyesbítette és kiegészítette akként, hogy a 23/a. és 170/a. alatti tényállási pontok helyes megnevezése 23/b. és 170/b., illetve kiegészítette a felsorolást a 272. tényállási ponttal.

[111] Ami a büntetés kiszabását illeti, az ítéltábla az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülményeket kismértékben helyesbítette, illetve kiegészítette. Így a büntetőeljárás elhúzódása helyett – amely a hatóságok felróható késlekedését feltételezi, ezen felróhatóság hiányában – a másodfokú bíróság a bűncselekmények elkövetése óta bekövetkezett időmúlást (Kúria 56. számú BK vélemény III/10.) értékelte további enyhítő körülményként. A vádlott büntetlen előéletét az elsőfokú bíróság tévesen nem értékelte enyhítő körülményként arra hivatkozással, hogy a társaság vezető tisztségviselője csak büntetlen előéletű személy lehet. Az elkövetéskor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:22. § (4) bekezdése alapján ugyanis az nem lehet vezető tisztségviselő, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül. Vagyis akit egyéb büntetési nemre ítélték, az vezető tisztségviselő lehet a gazdasági társaságban. Mivel a vádlott ezidáig nem került semmilyen elítélésre, így a büntetlen előélete enyhítő körülményként értékelendő. Osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját, további súlyosító körülményként értékelte az ítéltábla a sikkasztás bűncselekménye kapcsán az üzletszerű elkövetést, mivel az a bűncselekménynek nem minősített esete (Kúria 56. számú BK vélemény III/2. pont).

[112] Terhelt1 vádlott esetében a büntetési tétel 5-15 évig terjedő szabadságvesztés, a büntetés kiszabása során irányadó középérték pedig 10 év. Ettől lehet a vádlott javára vagy a terhére eltérni, alapvetően a bűnösségi körülményekre figyelemmel.

[113] A másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság által a büntetési tétel középértékével egyező tartamban meghatározott szabadságvesztés mértéke nem aránytalanul enyhe és nem is aránytalanul súlyos. A lényeges súlyosítás ellen hat a vádlott idős kora, a bűncselekmények elkövetése óta bekövetkezett jelentős időmúlás és a kár jelentős mértékű, több mint 6 milliárd forint összegű megtérítése. A lényeges enyhítés ellen hat pedig a bűncselekmények kiemelkedő számú rendbelisége, a sértettek nagy száma, a mintegy 14 éven át tartó elkövetés, valamint az, hogy a sértettek közel 10 milliárd forintot fizettek a vádlottnak. Mindezekre tekintettel a büntetésnek sem a lényeges súlyosítása, sem a lényeges enyhítése nem volt indokolt, a kiszabott büntetés kellő összhangban áll a bűncselekmények tárgyi súlyával, a bűnösség fokával és a vádlott társadalomra veszélyességével, valamint a fentebb helyesbített és kiegészített bűnösségi körülményekkel.

[114] A törvényszék a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát helyesen állapította meg börtönben, a végleges hatályú gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás, valamint a törvényi maximumban meghatározott időtartamra való közügyektől eltiltás, illetve a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés is törvényes és arányos.

[115] A pénzbüntetést illetően azonban elmulasztotta az elsőfokú bíróság megállapítani a Btk. 51. § (2) bekezdése alapján, hogy a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, amit az ítéltábla pótol.

[116] A fentebb már kifejtettek szerint a másodfokú bíróság a helyesbített tényállásoknak megfelelően a gazdagodások mértékét is helyesbítette, amelyre figyelemmel a Terhelt1 vádlottal és a cég6 „f.a.” vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonekbevonás összegét egyezően 2.079.527.178.-Ft-ra felemelte, a név vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonekbevonás összegét 16.550.000.-Ft-ra, míg a név 2 vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonekbevonás összegét 15.244.071.-Ft-ra leszállította. Ezen túlmenően az ezekre vonatkozó fellebbezéseket alaptalannak találta az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen indokoltak szerint.

[117] Ami a polgári jogi igényeket illeti, az elsőfokú bíróság által helyesen megítélt polgári jogi igényeken túlmenően még további magánfelek polgári jogi igényét érdemben elbírálvá azok megfizetésére is kötelezte a vádlottat, míg az ezen túlmenő polgári jogi igények érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítását megfelelőnek ítélte.

[118] A törvényi rendelkezések értelmezésénél figyelembe veendő miniszteri indokolás alapján ugyanis egyértelmű, hogy a polgári jogi igényeket egységesen kell elbírálni, azokat nem lehet szétszedni, és az egységes elbírálás elvére tekintettel vagy megítélni, vagy elutasítani kell őket, egyébként pedig az igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasításának van helye.

[119] „A gyakorlatban kezelhetetlen helyzeteket eredményezne a polgári jogi igény érvényesítésének részletekre bontása és a büntető, illetve polgári bíróságok közötti esetleges megosztása, ezért a törvény az egységes elbírálás érdekében rendelkezik arról is, hogy a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra kell utasítani akkor is, ha annak oka a polgári jogi igénynek csak valamely részét érinti.”. „A Be. 560. § (4) bekezdése értelmében a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra kell utasítani akkor is, ha a Be. 560. § (1) bekezdésében meghatározott okok a polgári jogi igénynek csak valamely részét érintik. A Be. ezzel megszünteti az 1998. évi Be. alapján kialakult, és például a 81/2010. BK vélemény 3. pontjában is megnyilvánuló bírósági gyakorlatot, amely a polgári jogi igény elkülönített, illetve részbeni elbírálásának is teret adott.” (Nagykommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez, főszerkesztő: Polt Péter, Wolters Kluwer kiadó). Ezen elvekkel az ítéltábla is egyetértett, ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság rendelkezése e körben is törvényes.

[120] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta alkalmazni a mérsékelt illeték számítására vonatkozó rendelkezést annak ellenére, hogy annak megvolt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 58. § (1) bekezdés ac) pontjában írt feltétele, amely szerint az illeték az eljárás illetékének 10%-a, ha az alperes (a vádlott) a követelést elismeri, vagy a követelést teljesíti. Erre, valamint a megítélt további polgári jogi igényekre tekintettel az ítéltábla a vádlott által fizetendő eljárási illeték összegét 852.660.-Ft-ra leszállította, amelyet az Itv. 73/A. § (3) és (4) bekezdése szerinti módon köteles megfizetni.

[121] Megállapította az ítéltábla, hogy a törvényszék tévedett, amikor a vádlott vonatkozásában a zár alá vételeket feloldotta és azok végrehajtása felfüggesztését rendelte el, mivel a Be. 331. § (1) bekezdésében írt zár alá vétel feloldását megalapozó okok nem állnak fenn, ugyanis vagyonekbevonás alkalmazása történt, illetve a zár alá vételt a polgári jogi igény biztosítására is elrendelték, és a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Mindezekre figyelemmel a vádlott vonatkozásában a zár alá vételeket feloldó és azok végrehajtása felfüggesztését kimondó rendelkezéseket az ítéltábla mellőzte.

[122] Mivel a cég3 „f.a.” vagyoni érdekelttel szemben vagyonekbevonás elrendelésére került sor, a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bl.00043/2017. letéti számon kezelt pénzüsszeget a vagyoni érdekelttel szemben elrendelt vagyonekbevonás biztosítására visszatartotta a Be. 323. § (1) bekezdése alapján.

[123] Nem tévedett a törvényszék, amikor a vádlott által elkövetett bűncselekményekből származó bünsös vagyon elvonására a vádlott gyermekein túlmenően a további hozzátartozói, azaz a vádlott időközben elhunyt házastársa, a gyermekei házastársai, továbbá az unokái (néhai tanú5, név3, név4, név4, név5, név6 és név8) zár alá vett vagyontárgyai tekintetében nem talált lehetőséget, az ezzel kapcsolatban kifejtett indokokat mindenben osztotta az ítéltábla.

[124] A felsorolt vagyoni érdekeltek, valamint a cég4 vagyoni érdekelt tulajdonát képező ingatlanra elrendelt zár alá vétel feloldására tehát törvényes indokok alapján került sor.

[125] Ugyanakkor osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség észrevételét, hogy a polgári jogi igény elbírálása kapcsán az igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása jogszabályi alapja azon esetekben, amikor az igényt nem a sértett terjesztette elő (I/15. és I/163. tényállási pontok), helyesen a Be. 560. § (1) bekezdés j) pontja.

[126] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, egyebekben pedig mivel az egyéb rendelkezései törvényesek, a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[127] A vádlott által 2022. január 8. napjától 2023. május 25. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött idő kiszabott szabadságvesztésbe beszámításáról az ítéltábla a Btk. 92. § (3) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése alapján rendelkezett.

[128] A másodfokú ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. §-án alapult.